

DECRET Nr. 281 din 25 iunie 1963
privind ratificarea Convenției europene de arbitraj comercial internațional,
încheiată la Geneva, la 21 aprilie 1961

EMITENT: CONSILIUL DE STAT
PUBLICAT ÎN: BULETINUL OFICIAL NR. 12 din 25 iunie 1963

Consiliul de Stat al Republicii Populare Romîne decretează:

ARTICOL UNIC

Se ratifică Convenția europeană de arbitraj comercial internațional, încheiată la Geneva, la 21 aprilie 1961.

CONVENȚIA EUROPEANĂ DE ARBITRAJ COMERCIAL INTERNAȚIONAL*)

*) Traducere din limba franceză.

Subsemnații, autorizați în cuvenită formă, reuniți sub auspiciile Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite,

Constatînd că la 10 iunie 1958, în urma Conferinței Națiunilor Unite privind Arbitrajul Comercial Internațional, a fost semnată la New York Convenția pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine.

În dorința de a contribui la dezvoltarea comerțului european, prin înlăturarea, în măsura posibilităților, a unor dificultăți susceptibile de a împiedica organizarea și funcționarea arbitrajului comercial internațional în relațiile dintre persoanele fizice sau juridice din diferite țări ale Europei,

Au convenit asupra următoarelor dispoziții:

ART. 1

Domeniul de aplicare a Convenției

1. Prezenta Convenție se aplică:

a) convențiilor de arbitraj încheiate, pentru reglementarea litigiilor născute sau care se vor naște din operații de comerț internațional, între persoanele fizice sau juridice avînd, în momentul încheierii Convenției, reședința lor obișnuită sau sediul în State Contractante diferite;

b) procedurilor și sentințelor arbitrale întemeiate pe convențiile arătate la paragraful 1 lit. a din acest articol.

2. În sensul prezentei Convenții se înțelege prin:

a) "convenție de arbitraj", fie o clauză compromisorie înscrisă într-un contract, fie un compromis, contractul sau compromisul fiind semnate de părți sau conținute într-un schimb de scrisori, de telegrame sau de comunicări prin telex și, în raporturile între țări ale căror legi nu impun forma scrisă pentru convenția de arbitraj, orice convenție încheiată în formele permise de aceste legi;

b) "arbitraj", reglementarea litigiilor nu numai de către arbitrii numiți pentru cazuri determinate (arbitraj ad-hoc), ci și de către instituții permanente de arbitraj;

c) "sediul", locul unde este situată întreprinderea care a încheiat convenția de arbitraj.

ART. 2

Capacitatea persoanelor juridice de drept public de a se supune arbitrajului

1. În cazurile prevăzute de articolul I, paragraful 1 al prezentei Convenții, persoanele juridice calificate, prin legea care le este aplicabilă, drept "persoane juridice de drept public", au facultatea de a încheia în mod valabil convenții de arbitraj.

2. În momentul semnării sau ratificării prezentei Convenții ori aderării la ea, orice stat va putea declara că limitează această facultate, în condițiile precizate în declarația sa.

ART. 3

Capacitatea străinilor de a fi arbitri

În arbitrajele supuse prezentei Convenții, străinii pot fi desemnați ca arbitri.

ART. 4

Organizarea arbitrajului

1. Părțile la o convenție de arbitraj sînt libere să prevadă:

a) că litigiile lor vor fi supuse unei instituții permanente de arbitraj; în acest caz, arbitrajul se va desfășura în conformitate cu Regulamentul instituției desemnate; sau

b) că litigiile lor vor fi supuse unei proceduri arbitrale ad-hoc; în acest caz, părțile vor avea în special facultatea

i. de a desemna arbitrii sau de a stabili modalitățile potrivit cărora vor fi desemnați arbitrii în caz de litigiu;

ii. de a determina locul arbitrajului;

iii. de a fixa regulile de procedură pe care le vor urma arbitrii.

2. Dacă părțile au înțeles să supună reglementarea litigiilor lor unui arbitraj ad-hoc și dacă într-un termen de 30 de zile de la data notificării cererii de arbitraj către pîrît, una din părți nu și-a desemnat arbitrul său, acesta va fi desemnat, dacă nu există înțelegere contrară, la cererea celeilalte părți, de către Președintele Camerei de Comerț competente a țării în care partea în culpă are, în momentul introducerii cererii de arbitraj, reședința sa obișnuită sau sediul. Prezentul paragraf se aplică și la înlocuirea arbitrilor desemnați de către o parte sau de către Președintele Camerei de Comerț mai sus vizată.

3. Dacă părțile au hotărît să supună reglementarea litigiilor lor unui arbitraj ad-hoc printr-unul sau mai mulți arbitri fără ca convenția de arbitraj să conțină indicații în legătură cu măsurile necesare pentru organizarea arbitrajului, cum ar fi cele prevăzute la paragraful 1 al prezentului articol, aceste măsuri vor fi luate, dacă părțile nu se înțeleg în această privință și sub rezerva cazului menționat la paragraful 2 de mai sus, de către arbitrul sau arbitrii deja desemnați. În lipsa unui acord între părți asupra desemnării arbitrului unic sau în lipsa acordului între arbitri asupra măsurilor de luat, reclamantul va putea să se adreseze, pentru luarea acestor măsuri, dacă părțile au hotărît locul arbitrajului, la alegerea sa, fie Președintelui Camerei de Comerț competente a țării unde se află locul ales de părți, fie Președintelui Camerei de Comerț competente a țării în care pîrîtul își are, în momentul introducerii cererii de arbitraj, reședința sa obișnuită sau sediul său; dacă părțile nu s-au înțeles asupra locului arbitrajului, reclamantul se va putea adresa, la alegerea sa, fie Președintelui Camerei de Comerț competente a țării în care pîrîtul își are, în momentul introducerii cererii de arbitraj, reședința sa obișnuită sau sediul său, fie Comitetului Special a cărui compunere și modalitate de funcționare sînt determinate prin anexa la prezenta Convenție. Dacă reclamantul nu-și exercită drepturile care-i sînt acordate prin prezentul paragraf, aceste drepturi vor putea fi exercitate de către pîrît sau de către arbitri.

4. Președintele sau Comitetul Special sesizați vor putea proceda, după caz,
a) la desemnarea arbitrilor unic, a arbitrilor președinte, a supraarbitrilor sau a arbitrilor terți;

b) la înlocuirea unuia sau a mai multor arbitri desemnați după o altă procedură decât cea prevăzută la paragraful 2 al prezentului articol;

c) la determinarea locului arbitrajului, subînțelegându-se că arbitrii pot să aleagă un alt loc de arbitraj;

d) la stabilirea directă, sau prin referire la regulamentul unei instituții arbitrale permanente, a regulilor de procedură care trebuie respectate de arbitri, dacă aceștia nu și-au fixat regulile lor de procedură, în lipsa unui acord între părți în această privință.

5. Dacă părțile au convenit să supună reglementarea litigiilor unei instituții arbitrale permanente fără a desemna această instituție și nu se înțeleg asupra acestei desemnări, reclamantul va putea să ceară această desemnare în conformitate cu procedura prevăzută la paragraful 3 de mai sus.

6. Dacă convenția de arbitraj nu conține nici o indicație asupra modului de arbitraj (arbitraj printr-o instituție permanentă de arbitraj sau arbitraj ad-hoc) căruia părțile s-au înțeles să supună litigiul lor și dacă părțile nu cad de acord asupra acestei chestiuni, reclamantul va avea facultatea de a recurge, în această privință, la procedura prevăzută la paragraful 3 de mai sus. Președintele Camerei de Comerț competente sau Comitetul Special pot, fie să îndrepte părțile la o instituție permanentă de arbitraj, fie să le invite să-și desemneze arbitrii, într-un termen pe care îl vor fixa părților, și să convină în același termen asupra măsurilor necesare funcționării arbitrajului. În acest din urmă caz, vor fi aplicabile paragrafele 2, 3 și 4 din prezentul articol.

7. Dacă în termen de 60 de zile din momentul în care a fost sesizat cu una din cererile enumerate la paragrafele 2, 3, 4, 5 și 6 ale acestui articol, Președintele Camerei de Comerț desemnat în baza unuia din aceste paragrafe, n-a dat urmare cererii, reclamantul va putea să se adreseze Comitetului Special pentru ca acesta să-și asume funcțiile care nu au fost îndeplinite.

ART. 5

Declinarea competenței arbitrale

1. Partea care înțelege să ridice o excepție întemeiată pe incompetența arbitrilor trebuie, când este vorba de excepții întemeiate pe inexistența, nulitatea sau caducitatea convenției de arbitraj, să facă acest lucru în cursul procedurii arbitrale, cel mai târziu în momentul prezentării apărărilor sale în fond, iar când este vorba de excepții întemeiate pe faptul că chestiunea litigioasă ar depăși împuternicirile arbitrilor, de îndată ce va fi ridicată, în procedură arbitrală, problema care ar depăși aceste împuterniciri. Când întârzierea părților în ridicarea excepției este datorată unei cauze socotită întemeiată de către arbitru, acesta va declara excepția admisibilă.

2. Excepțiile de incompetență arătate la paragraful 1 de mai sus și care nu au fost ridicate în termenele fixate în acest paragraf 1, nu vor mai putea fi ridicate în cursul procedurii arbitrale, dacă este vorba de excepții pe care, în virtutea legii aplicabile de către arbitru, părțile au singure facultatea de a le invoca, nici în cursul unei proceduri judiciare ulterioare asupra fondului sau executării sentinței, dacă este vorba de excepții lăsate la facultatea părților în virtutea legii determinate de norma conflictuală a instanței judecătorești sesizate cu fondul sau cu executarea sentinței. Judecătorul va putea totuși controla decizia prin care arbitrul a constatat tardivitatea excepției.

3. Sub rezerva controlului judiciar ulterior prevăzut prin legea forului, arbitrul a cărui competență este contestată nu trebuie să se desesizeze de proces; el are dreptul de a hotărî asupra propriei sale competențe și asupra existenței sau valabilității convenției de arbitraj sau a contractului din care această convenție face parte.

ART. 6

Competența judiciară

1. Excepția întemeiată pe existența unei convenții de arbitraj și prezentată în fața instanței judecătorești sesizate de către una din părți la convenția de arbitraj, trebuie să fie ridicată de către pîrît, sub pedeapsa decăderii, înaintea sau în momentul prezentării apărărilor sale asupra fondului, după cum legea instanței sesizate consideră excepția de incompetență ca o chestiune de procedură sau de fond.

2. Cînd vor trebui să se pronunțe asupra existenței sau valabilității unei convenții de arbitraj, tribunalele Statelor Contractante vor hotărî, în ceea ce privește capacitatea părților, potrivit legii care este aplicabilă, iar în ceea ce privește celelalte probleme:

a) conform legii căreia părțile au supus convenția de arbitraj;

b) în lipsa unei indicații în această privință, conform legii țării unde sentința trebuie să fie pronunțată;

c) în lipsa indicațiilor asupra legii la care părțile au supus convenția și dacă, în momentul în care problema este supusă unei instanțe judecătorești, nu este posibil să se prevadă care este țara în care se va da sentința, conform legii competente în virtutea normelor conflictuale ale tribunalului sesizat.

Judecătorul sesizat poate să nu recunoască convenția de arbitraj dacă, după legea forului, litigiul nu este susceptibil de arbitraj.

3. Cînd, înaintea oricărui recurs la o instanță judecătorească, a fost introdusă o procedură de arbitraj, instanțele judecătorești ale Statelor Contractante, sesizate ulterior cu o cerere referitoare la același litigiu, între aceleași părți, sau cu o cerere în constatarea inexistenței, a nulității sau a caducității convenției de arbitraj, vor suspenda, afară de cazul cînd există motive grave, judecata asupra competenței arbitrului pînă la pronunțarea sentinței arbitrale.

4. Cererea de măsuri provizorii sau conservatorii adresată unei autorități judiciare nu trebuie să fie considerată ca incompatibilă cu convenția de arbitraj, și nici ca o supunere a litigiului, în ceea ce privește fondul său, instanței judecătorești.

ART. 7

Legea aplicabilă

1. Părțile sînt libere să determine legea pe care arbitrii trebuie să o aplice fondului litigiului. În lipsa indicării de către părți a legii aplicabile, arbitrii vor aplica legea desemnată de norma conflictuală pe care ei o vor considera potrivită în speță. În amîndouă cazurile, arbitrii vor ține seama de stipulațiile contractului și de uzanțele comerciale.

2. Arbitrii vor hotărî ca mediatori amiabili*), dacă aceasta este voința părților și dacă legea care reglementează arbitrajul permite acest lucru.

-----
*) ("*en amiables compositeurs*").

ART. 8

Motivarea sentinței

Se consideră că părțile s-au înțeles ca sentința arbitrală să fie motivată, afară de cazul cînd:

a) părțile au declarat în mod expres că sentința nu trebuie să fie motivată; sau

b) ele s-au supus unei proceduri arbitrale în cadrul căreia nu este obiceiul de a se motiva sentința și în măsura în care, în acest caz, părțile sau una din ele nu cer în mod expres înainte de încheierea dezbaterilor sau, dacă nu au fost dezbateri, înainte de redactarea sentinței, ca sentința să fie motivată.

ART. 9

Anularea sentinței arbitrale

1. Anularea într-unul din Statele Contractante a unei sentințe arbitrale ce cade sub prevederile prezentei Convenții nu va constitui un motiv de refuz de recunoaștere sau de executare într-un alt Stat Contractant decât dacă această anulare a fost pronunțată în Statul în care, sau după legea căruia, sentința a fost dată și aceasta pentru unul din următoarele motive:

a) părțile la convenția de arbitraj erau, conform legii care le este aplicabilă, lovite de incapacitate, sau zisa convenție nu este valabilă potrivit legii căreia părțile au supus-o sau, în lipsa indicațiilor în această privință, potrivit legii țării unde sentința a fost pronunțată; sau

b) partea care cere anularea nu a fost informată în mod convenit despre desemnarea arbitrilor sau despre procedura arbitrală, sau i-a fost imposibil dintr-un alt motiv să-și susțină cauza; sau

c) sentința se referă la un diferend nementionat în compromis sau care nu intră în prevederile clauzei compromisorii; sau conține hotărâri care depășesc termenii compromisului sau ai clauzei compromisorii; totuși, dacă dispozițiile sentinței care se referă la probleme supuse arbitrajului pot fi separate de cele care se referă la probleme nesupuse arbitrajului, primele vor putea să nu fie anulate; sau

d) constituirea tribunalului arbitral sau procedura de arbitraj nu a fost conformă cu convenția părților sau, în lipsa convenției, cu dispozițiile articolului IV din prezenta Convenție.

2. În raporturile între Statele Contractante care sînt Părți și la Convenția de la New York din 10 iunie 1958 pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, paragraful 1 din prezentul articol are drept efect de a limita numai la cauzele de anulare pe care el le enumeră, aplicarea articolului V, paragraful 1 lit. e din Convenția de la New York.

ART. 10

Dispoziții finale

1. Prezenta Convenție este deschisă pentru semnare sau aderare țărilor membre ale Comisiei Economice pentru Europa și țărilor admise la Comisie cu titlu consultativ conform paragrafului 8 din mandatul acestei Comisii.

2. Țările susceptibile de a participa la anumite lucrări ale Comisiei Economice pentru Europa, în baza paragrafului 11 din mandatul acestei Comisii, pot deveni Părți Contractante la prezenta Convenție prin aderare după intrarea ei în vigoare.

3. Convenția va fi deschisă pentru semnare pînă la 31 decembrie 1961 inclusiv. După această dată, ea va rămîne deschisă pentru aderare.

4. Prezenta Convenție este supusă ratificării.

5. Instrumentele de ratificare sau aderare vor fi depuse la Secretarul General al Organizației Națiunilor Unite.

6. La semnarea prezentei Convenții, la ratificarea ei sau la aderare, Părțile Contractante vor comunica Secretarului General al Organizației Națiunilor Unite lista Camerelor de Comerț sau a altor instituții din țara lor ale căror Președinți își asumă funcțiile încredințate de articolul IV din prezenta Convenție președinților Camerelor de Comerț competente.

7. Dispozițiile prezentei Convenții nu aduc atingere valabilității acordurilor multilaterale sau bilaterale încheiate sau care vor fi încheiate de către Statele Contractante în materie de arbitraj.

8. Prezenta Convenție va intra în vigoare în a 90-a zi după ce cinci din țările menționate la paragraful 1 din prezentul articol vor depune instrumentele lor de ratificare sau aderare. Pentru fiecare țară care va ratifica sau adera ulterior, prezenta Convenție va intra

în vigoare în a 90-a zi după depunerea instrumentului de ratificare sau aderare a acestei țări.

9. Fiecare Parte Contractantă va putea să denunțe prezenta Convenție printr-o notificare adresată Secretarului General al Organizației Națiunilor Unite. Denunțarea își va produce efectul la 12 luni după data la care Secretarul General a primit notificarea.

10. Dacă după intrarea în vigoare a prezentei Convenții, numărul Părților Contractante va fi, ca urmare a denunțărilor, redus la mai puțin de cinci, prezenta Convenție va înceta de a fi în vigoare începând de la data la care ultima din aceste denunțări își va produce efectul.

11. Secretarul General al Organizației Națiunilor Unite va notifica țărilor prevăzute la paragraful 1, ca și țărilor devenite Părți Contractante prin aplicarea paragrafului 2 din prezentul articol:

- a) declarațiile făcute în baza paragrafului 2 din articolul II;
- b) ratificările și aderările în baza paragrafului 1 și 2 din prezentul articol;
- c) comunicările primite conform paragrafului 6 din prezentul articol;
- d) datele la care prezenta Convenție va intra în vigoare conform paragrafului 8 din prezentul articol;
- e) denunțările în baza paragrafului 9 din prezentul articol;
- f) abrogarea prezentei Convenții conform paragrafului 10 din prezentul articol.

12. După 31 decembrie 1961, originalul prezentei Convenții va fi depus la Secretarul General al Organizației Națiunilor Unite, care va transmite copii certificate fiecărei țări prevăzute de paragraful 1 și 2 din prezentul articol.

Drept care subsemnații, autorizați în cuvenită formă, au semnat prezenta Convenție.

Făcută la Geneva, la douăzecișiunu aprilie 1961, într-un singur exemplar, în limbile franceză, engleză și rusă, toate trei textele avînd aceeași valabilitate.

ANEXA 1

Compunerea și modul de funcționare a Comitetului Special prevăzut de articolul IV al Convenției*)

*) Traducere din limba franceză.

1. Comitetul Special prevăzut de articolul IV al Convenției va fi compus din doi membri titulari și dintr-un Președinte. Unul din membrii titulari va fi ales de către Camerele de Comerț sau alte instituții desemnate, conform articolului X paragraful 6 al Convenției, de către Statele în care, în momentul deschiderii pentru semnare a Convenției, există Comitete naționale ale Camerei de Comerț Internaționale și care, în momentul alegerii, vor fi Părți la Convenție. Celălalt membru va fi ales de către Camerele de Comerț sau alte instituții desemnate, conform articolului X paragraful 6 al Convenției, de către Statele în care, în momentul deschiderii pentru semnare a Convenției, nu există Comitete naționale ale Camerei de Comerț Internaționale și care, în momentul alegerii, vor fi părți la Convenție.

2. Persoanele chemate să exercite, în condițiile prevăzute de paragraful 7 de mai jos, funcțiile de Președinte al Comitetului Special vor fi de asemenea alese de către Camerele de Comerț sau alte instituții, așa cum este prevăzut la paragraful 1 din prezenta anexă.

3. Camerele de Comerț sau celelalte instituții prevăzute la paragraful 1 din prezenta anexă vor alege, în același timp și în aceleași condiții ca și pe Președinții și membrii titulari,

supleanți pentru cazurile de împiedicare temporară a Președinților sau a membrilor titulari menționați. În caz de împiedicare permanentă sau de demisie a unui Președinte sau a unui membru titular, supleantul ales pentru a-l înlocui devine, după caz, Președinte sau membru titular și grupul de Camere de Comerț sau de alte instituții care alesese pe supleantul devenit Președinte sau membru titular, va proceda la alegerea unui nou supleant.

4. Primele alegeri ale Comitetului vor avea loc în timp de 90 de zile de la depunerea celui de-al cincilea instrument de ratificare sau aderare. Vor putea de asemenea participa la aceste alegeri Camerele de Comerț sau alte instituții desemnate de către Statele care, fiind semnatare, nu sînt încă Părți la Convenție. Dacă nu este posibil să se procedeze la alegeri în termenul indicat, aplicarea paragrafelor 3-7 din articolul IV al Convenției va fi suspendată pînă cînd se va proceda la alegeri în condițiile prevăzute mai sus.

5. Sub rezerva prevederilor paragrafului 7 de mai jos, membrii Comitetului Special vor fi aleși pentru o perioadă de patru ani. Noi alegeri vor trebui să aibă loc în primele șase luni ale celui de-al patrulea an de la alegerile precedente. Dacă o nouă procedură de alegere a membrilor Comitetului Special nu a dat rezultate, membrii aleși în alegerile precedente vor continua să-și exercite funcțiile pînă la alegerea noilor membri.

6. Rezultatele alegerilor membrilor Comitetului Special vor fi comunicate Secretarului General al Organizației Națiunilor Unite care le va notifica Statelor prevăzute în paragraful 1 al articolului X al prezentei Convenții, ca și Statelor devenite Părți Contractante în baza paragrafului 2 al articolului X. Secretarul General va notifica de asemenea aceleși State eventuala suspendare și punerea în aplicare a paragrafelor 3-7 ale articolului IV din Convenție, în baza paragrafului 4 din prezenta anexă.

7. Persoanele alese cu titlu de Președinte își vor exercita funcțiile pe rînd, fiecare timp de doi ani. Atribuirea funcției de Președinte uneia din aceste două persoane în timpul primei perioade de doi ani după intrarea în vigoare a Convenției, va fi hotărîtă prin tragere la sorți. Președinția va fi după aceea atribuită de fiecare dată, pentru o nouă perioadă de doi ani, persoanei aleasă ca Președinte de către grupul de țări altul decît acela care l-a ales pe Președintele care și-a exercitat funcțiile în perioada de doi ani imediat precedentă.

8. Cererile către Comitetul Special prevăzute în paragrafele 3-7 ale articolului IV al Convenției vor fi adresate Secretarului Executiv al Comisiei Economice pentru Europa. Secretarul Executiv va sesiza mai întîi pe membrul Comitetului Special ales de către grupul de țări altul decît cel care a ales pe Președintele în exercițiu în momentul introducerii cererii. Soluția propusă de către membrul sesizat în primul rînd va fi transmisă de către Secretarul Executiv celui alt membru al Comitetului și, dacă acesta o acceptă, această soluție va fi considerată ca o hotărîre a Comitetului și comunicată, ca atare, de către Secretarul Executiv reclamantului.

9. Dacă cei doi membri ai Comitetului Special, sesizați de către Secretarul Executiv, nu se înțeleg asupra unei soluții pe cale de corespondență, Secretarul Executiv va convoca o reuniune a Comitetului Special la Geneva spre a încerca să se ajungă la o hotărîre unanimă asupra cererii. În lipsa unanimității, hotărîrea Comitetului va fi luată cu majoritate de voturi și comunicată de către Secretarul Executiv reclamantului.

10. Cheltuielile legate de intervenția Comitetului Special într-un litigiu supus prezentei Convenții vor fi efectuate de către reclamant și considerate drept cheltuieli de procedură.
